

Asia: VN/31641/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 2 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 2 luvun muuttamisesta.

KT pääsääntöisesti kannattaa valtioneuvoston asetukseen suunniteltuja muutoksia. KT pitää hyvänä sitä, että valtioneuvoston asetuksessa säänneltäisiin aiempaa tarkemmin erityisraskausrahaa koskevan päivärahahakemuksen liitteenä toimitettavan terveydenhuollon lääkärin antaman lääkärinlausunnon sisällöstä. Työterveyslääkärin lausunnolla on keskeinen merkitys raskauden aikaisen riskin arvioinnissa, koska työterveyshuollon lääkäri tuntee sekä työntekijän terveydentilan että työpaikan olosuhteet. Lääkärinlausunnon sisällön yksityiskohtaisempi sääntely korostaa työterveyshuollon keskeistä roolia vaarojen arvioinnissa, sen asiantuntemusta työpaikan olosuhteista sekä lääketieteellistä arviota raskauteen liittyvistä riskeistä. KT pitää hyvänä myös sitä, että erityisraskausrahaa on jatkossa mahdollista saada myös osittaisena.

KT pitää ongelmallisena sitä, että valtioneuvoston asetuksessa ei ole määritelty mittareita, raja-arvoja tai tulkintaperiaatteita tilanteisiin, joissa erityisraskausrahaa haetaan fyysisten tai fysikaalisten tekijöihin kuuluvan henkisen väsymyksen perusteella. Hallituksen esityksessä HE 150/2025 vp s. 43 todetaan, että ”Fysikaalisista ja fyysisistä tekijöistä säädetäisiin tarkemmin sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta annetussa asetuksessa.” Asetusluonnoksessa tai sen perustelumuistiosta ei kuitenkaan lainkaan ilmene, millainen henkinen väsymys oikeuttaa erityisraskausrahaan. Asetusluonnosta tulee tarkentaa niin, että siitä selkeästi ilmenee, missä tilanteissa henkinen väsymys oikeuttaa erityisraskausrahaan.

Hallituksen esityksessä HE 150/2025 vp. s. 43 todetaan, että ”työolosuhteista, joiden tiedetään aiheuttavan vaaraa raskaana oleville, säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.” Raskaussuojeluasetuksessa yhtenä vaaraa aiheuttavana työolosuhteena mainitaan yötyö.

KT katsoo, että asetusluonnoksesta tulee selkeästi ilmetä, milloin yötyö on niin vaarallista, että se oikeuttaa erityisraskausrahaan. Asetusluonnoksen mukaan ”Yötyön aiheuttaman riskin osalta sen sijaan korostuvat työolosuhteet (esim. kuinka usein yötyötä tulee tehtäväksi) sekä työntekijän henkilökohtaiset ominaisuudet, sillä yötyön aiheuttama rasitus ei vaikuta kaikkiin raskaana oleviin samalla tavoin.”. KT katsoo, että tämä ei riittävästi avaa sitä, oikeuttaako yötyö aina ja kaikissa tilanteissa erityisraskausrahaan. Asetusluonnoksessa ei myöskään avata, kuinka henkilökohtaisia ominaisuuksia tulisi arvioida suhteessa yötyöhön. Lisäksi asetusluonnoksesta ei oteta kantaa esimerkiksi siihen, miten yötyötä tulisi arvioida tilanteessa, jossa työnantaja voi siirtää työntekijän vain osittain päivätyöhön.

KT vastustaa erityisraskausrahaa koskevaan hakemukseen liitettävän työnantajan selvitystä koskevaa muutosta. KT pitää nykyistä työnantajan selvitystä koskevaa sääntelyä riittävänä. Työnantajan selvityksen sisältöön ehdotettu muutos lisää työnantajien hallinnollista taakkaa erityisesti naisvaltaisilla työnantajilla, joiden palveluksessa olevalla henkilöstöllä erityisraskausrahakausia (erityisraskausvapaata) esiintyy miesvaltaisia aloja enemmän. Lisäksi valtioneuvoston asetuksen luonnos on ristiriidassa hallitusohjelman kanssa, sillä hallitusohjelman tavoitteena on keventää työnantajan hallinnollista taakkaa.

Kallberg Ann-Mari

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT - Työmarkkina-asiamies Mari Kokko